

PANDEMİ'DE ATIK YÖNETİMİ

Pandemi sürecinde 4. ayı devirdik. Temmuz ayı itibariyle tamamen normalleşmeye başlayan Dünya'ya bizlerde ayak uydurduk. Teker teker tüm işyerleri açılmaya başladı ve güvenlik tedbirleri altında çalışma alanlarımıza dönmeye başladık. Güvenlik tedbirleri denildiğinde aklımıza ilk gelen maske ve eldivenler, onlarsız bir hayat düşünemez olduk.

Nisan ayı başında, size dünyanın iyileşmeye başladığı ile ilgili bir bülten hazırlamıştık. Endüstriyel tesislerin iş durdurması ve trafiğin azalmasıyla hava emisyonlarının, sokağa atılan çöplerin ve endüstriyel atık suların azaldığını gözlemledik ve buna bağlı dünyanın kendini nasıl onardığına şahit olduk. Görmüş olduklarımızın bizleri mutlu ettiğini düşünüyorum. Her ne kadar dünya kendi kendini onarmaya başlasa da bu durum bize, yaşam evimize ne denli büyük zararlar verdiğimizi bir kez daha gösterdi.

Kısacası biz dünyamız temizleniyor derken normalleşme adımları atıyoruz. Hem de henüz pandeminin bize dayattığı koşullarla nasıl baş edeceğimizi bilemeden. Çalışan herkes günde en az 3 maske değiştirmek durumunda eldivenler ve tek kullanımlık yiyecek atıklarından bahsetmiyorum.

Atık yönetimi konusunda bir çok firma bu yılın sonuna kadar Sıfır Atık Yönetimi Yönetmeliği'ne tabi olmak durumunda kaldı. Atık yönetim planımıza yeni atıklar eklendi ve pandemiye bağlı olarak tek kullanımlık malzemelerin artmasıyla atık azaltımı üzerine yapılan yıllık planlar altüst oldu.

Peki bu atıkları nasıl yöneteceğiz konusunda ne kadar tecrübeliyiz?

Pandemide atılan "normalleşme" adımları sonrası sokaklara atılmış ya da sulardan çıkarılan maske ve eldiven atıklarıyla zaten var olan plastik kirliliğine yenileri eklenmiş oldu. Çin'de salgının merkezi olan Vuhan'da her zamankinin altı katından daha fazla tıbbi atık üretildiği belirtilmektedir. Bu atıkların doğru şekilde yönetilmemesi, insan sağlığı ve çevre üzerinde öngörülemeyen ikincil etkilere neden olabileceğinden atıkların doğru yönetimi etkili bir acil durum müdahalesinde hayati bir unsurdur.

Bir diğer yandan maske, eldiven ve tek kullanımlık malzemelerin kısa sürede atık haline gelmesiyle atık miktarında beklenmeyen artış meydana gelmiş ve halkın kontamine olmuş bu malzemelerin nasıl yönetilmesi konusundaki bilgi eksikliğinden kategorilize edilemeyen atıkların yönetimi ciddi bir mesele haline gelmiştir.

Bu karmaşalar içinde boğuşurken T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından 07.04.2020 tarihinde 'Tek Kullanımlık Maske, Eldiven Gibi Kişisel Hijyen Malzeme Atıklarının Yönetiminde Covid-19 Tedbirleri' konulu genelge yayımlanmıştır.

Bu genelgenin kısa bir özetine bakılacak olursa;

- Kurum, kuruluşlarda maske, eldiven ve diğer kişisel hijyen malzeme atıklarının diğer atıklardan ayrı biriktirilmesi amacıyla, biriktirme ekipmanı yerleştirilmesi,
- Atıklar için kullanılan ekipmanların gri renkli veya gri etiketli olması, ekipman üzerinde sadece maske, eldiven ve diğer kişisel hijyen malzeme atıklarının biriktirileceğini gösteren yazı veya görsellerin yer alması,
- Atıkların ayrı toplanıp, geçici depolama alanına taşınması ve gerekli temizlik işleminin ayrı bir görevli personel tarafından kontrollü yürütülmesinin sağlanması,
- Atık biriktirme, toplama, taşıma ve depolama ekipmanlarının kapaklı olması, bu ekipmanların kullanımları dışında daima kapalı tutulması ve dış müdahalelerden etkilenmemesinin sağlanması, atık torbalarının açılmaması, karıştırılmaması, küçük miktarlı atıkların birbirleriyle birleştirilmemesi,
- Ekipmanlardaki atık torbalarının dörtte üçü dolduktan sonra ağızları sıkı şekilde kapatılarak ikinci bir torbaya alınması ve geçici depolama alanına götürülmesi,
- Atıkların geçici depolandığı alanların, doğrudan güneş almayan, bina veya yerleşkenin giriş çıkışı, otopark ve kaldırım gibi yoğun insan kullanımı olan yerler ile gıda depolama, hazırlama ve satış yerlerinden uzakta olması, bu alanların daima kapalı tutulması, herhangi bir hayvan, haşerat girmeyecek şekilde önlem alınması,
- Atıkların geçici depolama alanlarında en az 72 saat bekletildikten sonra “diğer atık” olarak evsel atık kapsamında yönetilmek üzere belediyeye teslim edilmesi,
- Sağlık kuruluşlarında veya öğrenci yurtları gibi alanlarda oluşturulan karantina birimlerinde oluşan atıkların “tıbbi atık” olarak yönetilmesi, bu alanlardan kaynaklı atıkların diğer atıklarla kesinlikle karıştırılmaması,
- Evlerden ve iş yerlerinden kaynaklanan tek kullanımlık maske, eldiven, mendil gibi kişisel hijyen malzemesi atıklarının yırtılmaya dayanıklı plastik çöp poşetlerinde küçük miktarlar halinde toplanması, ağzı sıkıca kapatılan çöp torbalarının daha sonra yırtılma riskine karşı ikinci bir torbaya konulması,
- Atık üzerinde virüsün hayatta kalma olasılığını en aza indirmek için atık torbalarının, en az 72 saat süreyle diğer insanların ve hayvanların erişemeyeceği oda veya balkonlarda bekletilmesi,
- Atıkların, atık toplama saatinden kısa süre önce çıkarılması ve “diğer atık” olarak evsel atık kapsamında yönetilmek üzere belediyeye teslim edilmesi, belediyeler tarafından maske, eldiven ve diğer kişisel hijyen malzeme atıklarının biriktirilmesi ve teslimine yönelik yapılacak duyuru ve talimatlara uyulması,
- Atık biriktirme, toplama, taşıma ve depolama işlemlerinde kullanılan ekipmanlar ve bu ekipmanların bulunduğu alanların her bir atık boşaltımı sonrası hijyeninin sağlanması, bu ekipmanların başka amaçlarla kullanılmaması, toplama, taşıma ve depolama sırasında oluşabilecek dökülme veya sızıntı suyuna yönelik tedbir alınması, kirlilik oluşması durumunda kirlenen yüzeyin dezenfekte edilmesi,
- Toplanan atıkların elle açılmadan doğrudan düzenli depolama veya yakmaya gönderilmesi,
- Atıkların toplanması, taşınması, işlenmesi ve bertarafı ile görevlendirilen personelin, çalışma sırasında eldiven ve maske gibi kişisel koruyucu malzeme kullanması, atıkla temas etmemesi, toplama ve taşıma işlemleri sırasında özel iş elbisesi giymesi gibi tedbirler alınmıştır.

Çevre Mevzuatı'ndaki değişiklikleri www.toracevre.com adresinden takip edebilirsiniz.